

Zorgroutes interne en externe zorgstructuur in buitenschoolse opvang (4-13 jaar)

Versie 4 maart 2013

Inhoud

1. Inleiding CJG en zorgroutes
2. Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld
3. Criteria zorgroutes
4. Uitgangspunten
5. Interne zorgstructuur: Signaleren en (eerste) beoordeling
6. Externe zorgstructuur: Toeleiding naar het CJG
7. Overige afspraken

1. Inleiding

Doel van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is het bieden van snelle, effectieve en afdoende hulp aan kinderen/jongeren en hun ouders/opvoeders: een sluitende aanpak, waarbij de coördinatie van zorg een essentieel onderdeel is.

Als leidraad om te komen tot deze sluitende aanpak is het Drents Ketenmodel Jeugd en Gezin gehanteerd.

De zorgroutes zoals beschreven in dit document hebben betrekking op de vindplaats Buitenschoolse Opvang (BSO). Het betreft de zorgroutes van kinderen en ouders in deze vindplaatsen (daar waar kinderen en ouders komen) die geen kernpartner in het CJG zijn, maar belangrijke samenwerkingspartner van het CJG. Kernpartners in het CJG zijn:

- o Icare JGZ 0-4 jarigen
- o GGD JGZ 4-19 jarigen
- o NoorderMaat (School) Maatschappelijk Werk
- o Bureau Jeugdzorg
- o Stichting Welzijn in Noordenveld

2. Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Iedereen die werkt met kinderen of volwassenen, moet van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport werken met een meldcode. Deze meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is bedoeld voor professionals. Het is een stappenplan dat zij kunnen gebruiken als ze vermoedens van mishandeling hebben. De meldcode kent 5 stappen en is geïntegreerd in onderliggende zorgroute:

- Stap 1: in kaart brengen van signalen.
- Stap 2: collegiale consultatie en zonodig raadplegen van het advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.
- Stap 3: gesprek met de cliënt.
- Stap 4: wegen van het geweld of de kindermishandeling.
- Stap 5: beslissen: hulp organiseren of melden.

3. Criteria voor zorgroutes

- Eenvoudig te hanteren (keep it simple).
- Duidelijkheid; verantwoordelijkheden en bevoegdheden moeten helder zijn.
- Snelheid van handelen moet bevorderd worden als dit in het belang van het kind is.
- Het CJG draagt zorg voor terugkoppeling naar de signaleerder en indien nodig naar de huisarts in afstemming met de ouder(s)/opvoeders of de jongere. De terugkoppeling gaat over dat het signaal opgepakt is en in principe niet over of er en wat de zorg is.

4. Uitgangspunten

- Zorgen over kinderen worden zoveel mogelijk *direct* besproken met ouders.
- Deze contacten met ouders worden vastgelegd. Kort en bondig registreren inclusief een datum. Ouders hebben inzage in deze registratie.
- Locatiehoofden gaan de pedagogisch medewerkers (in het vervolg van dit document *PM-ers*) bevragen op signalen; zijn er nog zorgen of signalen die de PM-er wil bespreken?
- De samenwerking met het CJG wordt standaard in het informatieboekje/brochure van de vindplaats vermeld.
- Er is per vindplaats een vast contactpersoon vanuit het CJG en bij vakantie of ziekte een vaste vervanger. Dit is voor de BSO de orthopedagoog van het CJG. De contactpersoon van het CJG (in dit document: *de CJG-er*) is tevens beschikbaar voor:
  - Informatie voorziening
  - Adviezen
  - Ondersteuning en consult
  - Overdracht en terugkoppeling
- De vindplaatsen zijn op de hoogte van de voorlichtingsactiviteiten die op aanvraag vanuit het CJG kunnen plaatsvinden.
- De aanmelding naar het CJG gebeurt bij voorkeur via een warme overdracht vanuit de vindplaatsen. Een warme overdracht betekent dat er persoonlijk contact is. Ouders dienen op de hoogte te zijn.
- De ouders zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk en worden in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken bij een hulpverleningsplan (maar als de veiligheid van het kind in gevaar is wordt ingegrepen).
- De vindplaatsen zullen de komende periode aandacht besteden aan het ontwikkelen van een gedegen interne zorgstructuur. Onderdeel hiervan zal zijn beleid op het melden en bespreken van signalen intern en met het CJG.
- De PM-ers in de vindplaatsen beheersen de kunst van het signaleren. De training 'Meldcode' (die wordt verzorgd door Bureau Jeugdzorg Drenthe) wordt aangeboden door het CJG aan de PM-ers die zich hierin willen bekwamen.
- De vindplaatsen schakelen zodra het de eigen organisatiecompetenties overstijgt, het CJG in.
- Het CJG brengt de situatie van het kind en of gezin verder in kaart en draagt zorg voor het inzetten van de juiste interventie.
- Het CJG onderhoudt zodanige contacten met Bureau Jeugdzorg dat indien indicatiestelling voor zorgvormen nodig is, deze snel afgegeven kan worden door BJZ. Het CJG en de vindplaatsen leveren samen met de ouders de daarvoor benodigde informatie aan.

5. Interne zorgstructuur: Signaleren en (eerste) beoordeling

Situatie:

Er is een signaal bij de vindplaats.

STAP 1 (MELDCODE STAP 1)

De PM-er signaleert tijdens de opvang een probleem of heeft twijfels of vragen over de ontwikkeling of opvoeding van het kind. En legt de zorgsignalen vast in feitelijk waarneembaar gedrag van kind en/of ouder.

STAP 2 (MELDCODE STAP 2)

De PM-er meldt en bespreekt de signalen intern met collega's. Dit gebeurt 'lopende het werk'. De ervaring leert dat de PM-er het signaal op korte termijn wil bespreken. De teamvergaderingen zijn niet geschikt omdat die met (te) grote tussenpozen worden gehouden.

Tip: bevrraag elkaar op feitelijk waarneembaar gedrag!

Tip: daar waar het om hele simpele dingen gaat, houd het dan simpel en ga direct een gesprekje met de ouders aan.

STAP 3

De PM-er meldt en bespreekt de signalen met de locatiemanager. De locatiemanager zal het kind zelf observeren. Vervolgens vindt een terugkoppeling aan de PM-er plaats.

Tip: 'andere ogen kijken mee'.

STAP 4 (MELDCODE STAP 3)

De PM-er en de locatiemanager besluiten dat het signaal met de ouders wordt besproken. Indien mogelijk worden de ouders vooraf mondeling op de hoogte gesteld dat er vanuit de vindplaats behoefte is aan een gesprek. Het gesprek wordt gevoerd door 'degene die het dichtst bij de ouder staat'. Dit gesprek wordt nooit alleen maar altijd samen met de locatiemanager gevoerd. Voorwaarde is dat deze zelf het kind heeft geobserveerd.

In het gesprek wordt besproken of er ook zorgsignalen zijn op school en/of er ondersteuning wordt gegeven vanuit de (basis)school (of op een andere manier). Er wordt toestemming gevraagd aan ouders om contact te leggen met de (basis)school en/of het schoolmaatschappelijk werk. Het doel is om te onderzoeken of de school het signaal herkend en zo ja, hoe de school omgaat met het signaal en of er bijvoorbeeld een behandelplan is.

Er worden vervolgspraken gemaakt die afhankelijk zijn van de inhoud van het gesprek:

- Als het signaal niet wordt herkend door de ouders en het probleem lijkt zich alleen op de BSO voor te doen, wordt afgesproken met de ouders dat de BSO opvoedkundig advies gaat aanvragen bij de CJG-er. De ouders moeten hier toestemming voor geven.
- Als het signaal wel wordt herkend en de ouders zijn in staat om zelf actie te ondernemen, wordt een vervolgspraak gemaakt zodat de ouders een terugkoppeling kunnen geven en de voortgang wordt besproken.

Tip: voor beide scenario's geldt dat de richtlijn is dat er binnen 2 tot 3 weken vice versa een terugkoppeling plaatsvindt.

STAP 5 (MELDCODE STAP 4)

- A. Als vervolgstap op opvoedkundig advies aan ouders worden afspraken gemaakt met de ouders over begeleiding van het kind binnen de eigen vindplaats.

Uitgangspunt is dat zowel de vindplaats als de ouders blijven kijken en zicht houden op het signaal.

Of

- B. De ouders geven aan dat zij zelf een actie gaan ondernemen (bijvoorbeeld een consult bij de huisarts). De ouders en PM-er maken een afspraak over wanneer een terugkoppeling wordt gedaan over deze actie.

Of

- C. Met de ouders wordt besproken dat gezien de gesignaleerde problematiek contact met de vaste contactpersoon van het CJG voor verdere consultatie wenselijk is. De PM-er neemt telefonisch contact op met de CJG-er. Bij een specifieke vraag die alleen de BSO aangaat geeft de CJG-er advies over de interventies op de locatie

6. Externe Zorgstructuur : Toeleiding naar CJG

STAP 6

De CJG-er komt in principe binnen 2 weken op de vindplaats het kind observeren. Binnen deze termijn is er *ten minste* een afspraak voor de observatie gemaakt.

Formulier

- De CJG-er neemt **het Aanmeld- en terugkoppel-formulier** (zie bijlage 1) mee en vult dit samen met de PM-er in tijdens de observatie.

STAP 7

De CJG-er bespreekt dezelfde dag (dat kan soms telefonisch zijn) de observatie met de ouders.

STAP 9

De CJG-er levert maatwerk als het om het zorgplan gaat. Wanneer er nog geen hulp of consultatie nodig is van een andere discipline, gebeurt dit binnen de eigen expertise. Afhankelijk van de observatie kan dat bijvoorbeeld zijn:

- een (serie) huisbezoek(en), bijvoorbeeld gebaseerd op de methode Positief Opvoeden Drenthe (POD)
- cursus voor de ouders en/of het kind
- intern consult door de CJG-er bij de jeugdarts
- begeleiding op de BSO

STAP 10

Na afronding van bovengenoemd zorgplan doet de CJG-er hiervan een melding aan de vindplaats. De aanmelding wordt afgesloten door de vindplaats en de CJG-er.

Formulier

Op het **Aanmeld- en terugkoppel-formulier** wordt de afrondingsdatum ingevuld.

STAP 11

Afhankelijk van het signaal en de observatie vindt eventueel toeleiding naar het Multi Disciplinair Team (MDT) van het CJG plaats. Dit gebeurt na akkoord van de ouders indien:

- A. De CJG-er na de observatie van het kind wil dat er andere disciplines meekijken.
- B. Het inzetten van de eigen expertise heeft plaatsgevonden, maar ontoereikend blijkt te zijn en het meekijken van andere disciplines wenselijk is.

Bovendien wordt in het MDT de koppeling gelegd met de jeugdarts en/of verpleegkundige die het kind op school ziet en/of kan uitnodigen op het spreekuur op school.

Formulier

Het **Aanmeldformulier CJG** (voorheen GCT) wordt ingevuld door de CJG-er.

STAP 12 (MELDCODE STAP 5)

De CJG-er meldt aan de vindplaats **DAT** een zorgplan is opgesteld binnen het MDT (niet **WAT** de inhoud van het zorgplan is). In ieder geval wordt duidelijk dat er wat wordt gedaan en wat de voortgang is. Wanneer het plan is afgerond wordt dit ook teruggekoppeld aan de PM-er/locatiemanager.

Wanneer de vindplaats een rol kan spelen in de begeleiding, hulp of zorg (vanzelfsprekend binnen de eigen competenties) dan wordt deze betrokken bij het opstellen van het plan.

Indien de hulp uitgevoerd wordt door meerdere organisaties (bij meervoudige problematiek) zal het MDT Coördinatie van Zorg inzetten. Vanuit deze Coördinatie van Zorg wordt **samen met de ouders** door 1 team, voor 1 kind/gezin, 1 gezamenlijk hulpverleningsplan opgesteld.

7. Overige afspraken

1. De vindplaats maakt zich zorgen maar de ouders staan niet open voor hulp

- Indien de PM-er en de locatiemanager zich zorgen maken over de ontwikkeling en of opvoeding van het kind en de ouders staan niet open voor hulp kan:
    - De locatiemanager de casus anoniem inbrengen bij de CJG-er voor consultatie en advies
  - Indien de locatiemanager zich blijvend zorgen maakt en de ontwikkeling van het kind ernstig belemmerd wordt of de veiligheid in het geding is en de ouders nog steeds geen hulp willen:
    - Doet de locatiemanager een melding bij AMK bij vermoeden van kindermishandeling (conform de Meldcode en het protocol kindermishandeling van de eigen organisatie). Dit moet gemeld worden aan de ouders.
- Of
- De CJG-er die het kind zelf heeft geobserveerd en al betrokken is bij de zorgen over het kind, doet een melding bij AMK.

2. Urgentie

- Bij het gevoel van urgentie bij de PM-er neemt de locatiemanager, in overleg met de ouder, telefonisch contact op met de CJG-er en vindt er binnen 24 uur een eerste overleg plaats tussen de CJG-er en de ouder.

3. Crisis

- In geval van crisis (acuut gevaar) belt de locatiemanager naar:
  - de Crisisdienst van Bureau Jeugdzorg Drenthe (**0522-279946**)
  - 112 (o.a. politie)
  - de huisarts

Roden, 4 maart 2013

Aleida Bijstra, De Kluts
Mariëtte Deiman, SPiN en Kidscasa

Rietdekker 27
9301 BC Roden
Tel. (050) 317 65 09

www.cjgnoordenveld.nl
info@cjgnoordenveld.nl

Christien Langeler, procesmanager Coördinatie van Zorg CJG Noordenveld
Wieke de Jong, projectleider CJG Noordenveld

Bijlage 1

Aanmeld- en terugkoppel-formulier CJG Noordenveld

Meldingsdatum:	Observatiedatum:	Afrondingsdatum:

Naam	
Geslacht	
Geboortedatum	
Adres	
Postcode	
Woonplaats	
Telefoonnummer	

Reactie van ouders op uiting van zorg door de Pedagogisch medewerk(st)er:

Hulpvraag van ouders:

Bevindingen observatie door CJG-er:

Evaluatie met ouders:

Vervolgstappen- en afspraken: